

SU ŠVENTE, ŠAUNIEJI ŽEMDIRBIAI!

VISŲ SALIŲ PROLETARAI, VIENYKITES!

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Anykščiai

1979 m.

spalio

13 d.

Sešadienis

Nr. 119(4009)

RUŠIMAI

Kaina 2 kap.

Eina nuo 1948 m.

Pereinamieji prizai — lenktyniavimo nugalėtojams

LKP Anykščių rajono komiteto, rajono Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto, Žemės ūkio darbuotojų profesijos rajono komiteto, LLKS rajono komiteto nutarimu, susumavus socialistinio lenktyniavimo rezultatus tarp atskirų žemės ūkio darbuotojų profesijų, šio lenktyniavimo nugalėtojams paskirti pereinamieji prizai.

SIAUCIONUI, „Pirmaujančio rajono linų nuėmimo agregato traktorininko“ prizą iškojo „Atleties“ kolūkio mechanizatorius Stasys BAGDONAS, o „Pirmaujančio rajono traktorininko“ prizas paskirtas Surdegio kolūkio traktorininkui Alfonsui GUTPETRIUI.

Pereinamieji prizai taip pat paskirti darbščiausiams gyvulininkystės fermų darbuotojams — lenktyniavimo nugalėtojams — „Svyturio“ kolūkio karvių melžėjai Onai SIAUCIONIENEI, Svėdasų kolūkio jaunajai karvių melžėjai Nijolei BUDREIKIENEI, Kurklių kolūkio kiaulių augintojai Anei COLKIENEI, „Anykščių šilėlio“ kolūkio paršavedžių prižiūrėtojai Nadeždai DZUŠOJEVAI, „Gintaro“ kolūkio veršelių augintojai Genei SIMKIENEI.

„K. d.“ inf.

Šlovinam žemdirbio nuoširdų triūsą

A. DAČIULIS

Anykščių rajono LDT vykdomojo
komiteto pirmininko pavaduotojas,
žemės ūkio valdybos viršininkas

Kal žemdirbys po įtemptų darbų jau gali pasidžiaugti iš laukų paimtomis gėrybėmis, kai ruduo padabina medžius įvairiaspalviu grožiu, kasmet pažymima Visasąjunginė žemės ūkio darbuotojų diena. Jos metu teisėtai rajono žemdirbiai gali pasidžiaugti pasiektais laimėjimais, pasididžiuoti savo darbo pirmūnais, pamąstyti apie rytdienos uždavinius.

Iš tiesų džiugu, kad nuosekliai įgyvendinant TSKP XXV suvažiavimo priimtą plačią žemės ūkio gamybos tolesnio išvystymo programą, pastaraisiais metais žymiai sustiprėjo mūsų rajono ūkių materialinė bazė, ypač pastoviai didėjo ūkių techninis apginklavimas. Šiuo metu rajono kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose yra daugiau kaip 1400 traktorių, 320 grūdinių kultūrų nuėmimo kombainų, 780 įvairios paskirties automašinų. Stambiųjų sėjomainų laukuose sėkmingai panaudojami galingi K-700 ir T-150K markės traktoriai su plačlabiais agregatais, savaragiais šėsiu celių cukrinių runkelių nuėmimo kombainai, didelio našumo mineralinių ir organinių trąšų paskleidimo mašinos. Šios galingos technikos šeiminingiško panaudojimo dėka susidarė galimybė visus laukus darbus atlikti spartesniais tempais bei kokybiškiau. Ryšium su tuo iškilo būtinybė kiekviename ūkyje paruošti tinkamos kvalifikacijos mechanizatorių kadrus. Šiuo metu rajono ūkiuose dirba virš 1200 plataus profilio mechanizatorių, iš kurių daugiau kaip 69 proc. turi aukštesniąją klasę.

Šiandieninio žemės ūkio produktų gamybos lygio neįmanoma būtų pasiekti be mokslo pasiekimų, pirmųjų patyrimo, naujų darbų organizavimo formų įgyvendinimo konkrečiuose gamybos baruose. Šiuos uždavinius sėkmingai sprendžia gausi rajono žemės ūkio specialistų šeima, jungianti 920 kvalifikuotų specialistų. Iš jų daugiau kaip 150 turi aukštąjį išsilavinimą. Dabartinio metu 40 proc. ūkių vadovų ir 45 proc. vyriausių specialistų lrgi turi aukštąjį išsilavinimą.

Iš esmės pagerėjusi ūkių vadovų, vyriausių specialistų, padalinių vadovų sudėtis įgauna sėkmingiau spręsti gyvybės padidintuos uždavinius, ryškiau numatyti gamybos didinimo perspektyvas.

Gražiais gamybiniais laimėjimais, aukšta žemdirbių kultūra, svarbiais pasiekimais gyvulininkystės produk-

tų gamyboje, našiu technikos panaudojimu teisėtai gali didžiuotis patyrę žemės ūkio specialistai — Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio ir Levaniškio kolūkio vyriausieji agronomai Z. Benulis ir A. Alkauskas, „Gintaro“ ir „Svyturio“ kolūkių vyr. zootechnikai G. Dragūnienė ir P. Baltrušas, „Anykščių šilėlio“, „Aukštakalnio“, „Lenino kelių“ kolūkių vyr. inžinieriai — mechanikai A. Gudelis, A. Strolija, J. Daugėla ir kiti, kurie tapo sumaniais naujų įgyvendinimo iniciatorių, priešakinių patyrimo įdiegėjų.

Didžiulius uždavinius žemės ūkio darbuotojams reikėjo įgyvendinti ketvirtaisiais dešimtojo penkmečio metais. Gražiems siekiams ir darbams, kaip visad, turėjo telgtis įtakos vis labiau plėtojamas socialistinis lenktyniavimas tarp kolektyvų, atskirų darbuotojų. Sena draugystė rajono žemdirbių sieja su Rokiškio rajono dirbančiais. Pastaraisiais metais lenktyniavimas tarp šių rajonų žemdirbių tapo konkretesnis, nes lenktyniavimo sutartys buvo pasirašytos ne

tik tarp ūkių, bet ir individualias tarpusavio lenktyniavimo sutartis pasirašė grupė gyvulininkystės darbuotojų, mechanizatorių, kombainininkų. Šiais metais socialistinio lenktyniavimo dalyvauja 99,7 proc. rajono žemės ūkio dirbančiųjų. Tobulėja socialistinio lenktyniavimo formos ir metodai. Išsiplėtė aukščiausio socialistinio lenktyniavimo forma — judėjimas už komunistinę pažūrą į darbą. Siame judėjime dalyvauja 196 padaliniai, beveik 4000 žmonių, kas sudaro 35 proc. visų dirbančiųjų žemės ūkyje, o „Anykščių šilėlio“ ir „Gintaro“ kolūkių žemdirbiai kovoja už garbingą komunistinio darbo kolektyvų vardą.

Daug išvėmė, atkaklumo įtemptomis šienapjūtės dienomis rodė ir ūkių mechanizatoriai, ir taktininkavę žemdirbiai rajono įmonių, organizacijų ir įstaigų darbuotojai. Todėl tikrai bendrų pastangų dėka buvo sėkmingai įvykdyta ir viršyta pasaru ruošimo uždaviniai. Didžiulį, tiesiog didvyriškų pastangų iš rajono žemdirbių pareikalavo ketvirtųjų penkmečio metų derliaus dorojimas. Nors lie-

bant ir nelėngta kal kurlų derliaus nuostolių, tačiau žmonių sumanymas ir pasiūlymas darbas, galingos technikos panaudojimas padėjo įveikti sunkumus. Nors ir vėlesniais terminais, bet rajono ūkiuose pilnai nuimtos grūdinės kultūros, linai, bulvės, sparčiai kasami cukriniai runkeliai. Tačiau nežiūrint dirbančiųjų pastangų, rajone nepasiektas planuotas žiemės metams augalininkystės gamybos lygis. Iš kiekvieno grūdinių kultūrų hektaro prikulta tik po 20 cent grūdų. Šis rezultatas, žinoma, žemdirbių nepatenkina, todėl sekančiais metais kiekvieno kolektyvo garbės reikav turėtų tapti užmojis, kad būtų pasiektas ir viršytas jau ankstesniais metais turėtas grūdinių kultūrų derlingumo lygis.

Nulimant šių metų grūdinių kultūrų derlių ypač išryškėjo socialistinio lenktyniavimo itaka visose darbų grandyse. Kasdieninė informacija apie savo ir lenktyniavimo partnerio bei darbo draugų pasiekimus mobilizuodavo plovėlius dirbti sparčiai ir kokybiškai. Reguliarus lenktyniavimo nugalėtojų išaiškinimas, moralinis ir materialinis paskatinimas padėjo išugdyti naujus darbo pirmūnus. Geriausių rezultatų, nuimant grūdines kultūras, pasiekė „Aukštakalnio“ kolūkio kombainininkas Petras Siaučiuinas, kuris nu-

plovė lavus nuo 377 sutartinių hektarų ir prikūlė 535 tonas grūdų. Kombainininkų pirmųjų gretose taip pat yra Algis Markonis iš Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio, Jonas Kulikauskas ir Algis Medinis iš „Aukštakalnio“ kolūkio.

Sumanūs darbų organizavimo išdavoje gražiais gamybiniais laimėjimais žemės ūkio darbuotojų diena sutinka Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio dirbantį, iš kiekvieno grūdinių kultūrų hektaro prikūlė po 30,6 cent grūdų. Palyginti gerą grūdinių kultūrų derlių išaugino Sodininkystės tarybinio ūkio „Levaniskio“, „Atžalyno“, „Svyturio“, „Lenino kelių“ ir kitų ūkių žemdirbiai.

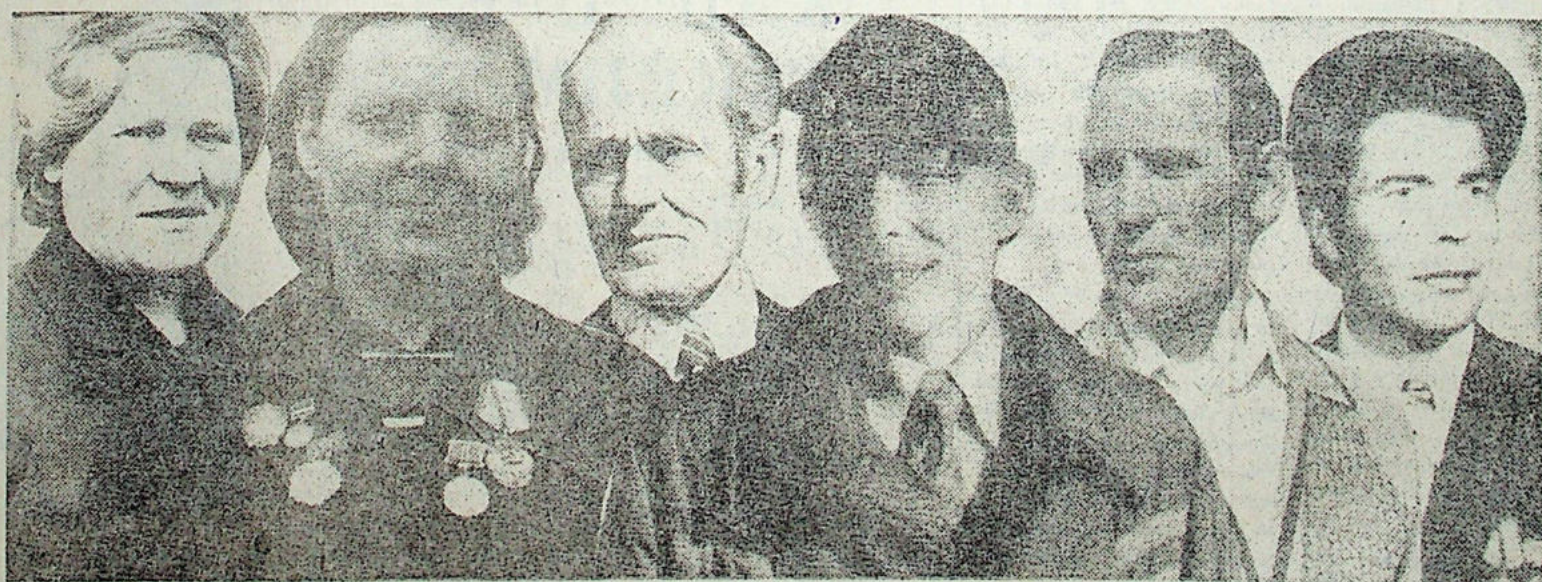
Šiais metais daugumoje rajono ūkių linų derlius gautas rekordinis. Malonu atžymėti tai, jog esant labai sudėtingoms sąlygoms, ūkių vadovų, specialistų, mechanizatorių nuoširdaus ir sumanaus darbo dėka nuimant linų derlių, buvo išvengta nuostolių. Tikrai puikius darbo rezultatus pasiekė „Atleties“ kolūkio mechanizatorius Stasys Bagdonas, nuroves linus nuo 69 hektarų ir pasiekęs pamainos išdirbį 5,3 ha. „Atžalyno“ kolūkio mechanizatorius Jonas Kaunietis, nuroves linus nuo 73 ha ir pa-

nušėliai ir plovė.

Jie apdovanoti Garbės raštais

Spalio 14-ąją mūsų šalies žemdirbiai pažymės savo profesinę šventę — Visasąjunginę žemės ūkio darbuotojų dieną. Ryšium su šia švente LKP Anykščių rajono komiteto ir Anykščių rajono Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto Garbės raštais už gerą darbą ir visuomeninę veiklą apdovanota grupė mūsų rajono žemės ūkio darbuotojų. Apdovanojimų tarpe — Anykščių Sodininkystės tarybinio ūkio vyr. zootechnikė Liucija BEINORIENE, „Aukštakalnio“ kolūkio kombainininkas Petras SIAUCIONAS, „Gintaro“ kolūkio vyr. agronomas Stanislovas SINKONAS, „Gimtiosios žemės“ kolūkio vyr. inžinierius-mechanikas Antanas TERMINSKAS.

„K. d.“ inf.



Kiekviename ūkyje gausu žmonių, kurie garsėja savo darbščiomis rankomis, kurie visas savo pastangas skiria gimtojo kaimo klestėjimui, Partijos ir vyriausybės nutarimų įgyvendinimui. Grupė darbo pirmūnų matome šioje nuotraukoje. Tai (iš kairės į dešinę) Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio karvių melžėja Škaistė Dilienė, švyturietė melžėja, LTSR nusipelnusi žemės ūkio darbuotoja, Lenino ir Darbo Raudonosios vėliavos ordinų ordininkė Ona Siaučiuonienė, pirmaujančis „Už taiką“ kolūkio penimų veršių augintojas Vytautas Gražys, „Atleties“ kolūkio mechanizatorius Algis Sedlškis, „Lenino kelių“ kolūkio traktorininkas-kombainininkas, Spalio Revoliucijos ordininkas Bronius Kovas, „Anykščių šilėlio“ kolūkio traktorininkas-kombainininkas, Lenino ordininkas Albinas Strazdas.

Vyt. Bagdono fotomontažas

Šlovinam žemdirbio nuoširdų triūsą

atkeltai iš pirmo

siekęs pamainos išdirbi 4 ha. Tai sektini darbo pavyzdžiai. Kadangi linų derlius išaugo geras visuose ūkiuose, todėl nemažiau svarbu, kad linų produkcija būtų tinkamai suvartauta ir parduota valstybei.

Kad ir šių metų sudėtingomis sąlygomis galima buvo išauginti palyginti svarų bulvių derlių, rodo daugelio pirmuonų ūkių pavyzdžiai. Elmininkų bandymų stoties eksperimentiniame ūkyje bulvių derlingumas siekia 220 cent iš hektaro, Andriūškio kolūkyje — 203 cent. Aukštas šios kultūros derlingumas pasiektas „Gintaro“, „Gimtosios žemės“ kolūkiuose. Todėl visas efektyvias priemones tikslinga panaudoti ir kituose rajono ūkiuose, kad artimiausiais metais juose galėtume ryškesnį persilaužimą pasiekti bulvių derlingumo didinimo srityje.

Labai aktualu artimiausiomis dienomis užbaigti visuose rajono ūkiuose dirvų arimo darbus. Šioje srityje iš tiesų turime gražių pavyzdžių. Stai „Anykščių šilelio“ kolūkio traktorininkas Albinas Strazdas traktoriumi K-700 jau šį rudenį suarė 553 hektarus dirvų. „Atėities“ kolūkio traktorininko Jono Zabarsko, dirbančio traktoriumi T-74, sąskaitoje — 250 ha suartų dirvų. Našaus darbo pavyzdžius turėtų parodyti ir kiti mūsų ūkių darbininkai mechanizatoriai.

Jau antrus metus iš eilės gana sudėtingomis sąlygomis tenka dirbti gyvulininkystės darbuotojams. Nepakankami pašarų išteklių tvirtinai laikotarpiu, užsitęsusi sausras ganlavos pradžioje sudarė didelį sunkumą sprendžiant gyvulininkystės intensyvinimo problemas, ko pasekoje sumažėjo pieno ir mėsos gamyba.

Tačiau atskirų ūkių gyvulininkystės produktų gamybos rezultatai rodo, jog ir prie esamų sąlygų galima didinti gamybą. Per tris ketvirčius „Svityurio“ kolūkyje pieno gamyba padidinta 8 proc., mėsos — 19 proc., lyginant su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu. Kiekvienam 100 ha žemės ūkio naudmenų čia pagaminta po 630 cent pieno ir po 147 cent mėsos, iš kiekvienos karvės primelžiama po 3165 kg pieno. Tai 176 kg pieno iš karvės daugiau, negu pernai tuo pačiu laiku. Trijų ketvirčių bėgyje pieno gamybą padidino „Atėities“, „Atžalyno“, „Kurklių“, „Melnikaitės“, „Pirmyn į komunizmą“, „Skiemonių kolūkių ir Sodninkystės tarybinio ūkio gyvulininkystės darbuotojai.

Gerų rezultatų mėsos gamyboje pasiekė „Gimtosios žemės“ kolūkis, padidinęs gamybą 16 proc. Neblogai ga-

mybos augimo tempai pasiekti „Anykščių šilelio“, „Pirmyn į komunizmą“, „Svėdasų“, „Atėities“, „Melnikaitės“ kolūkiuose.

Suvedus trijų ketvirčių gyvulininkystės produktų gamybos socialistinio lenktyniavimo rezultatus, paaiškėjo, jog lenktyniavimo nugalėtojais tapo pagal atskiras ūkių ekonomines grupes „Svityurio“, „Atėities“ ir „Melnikaitės“ kolūkių dirbantieji.

Vis plačiau mechanizuojant darbų procesus, iš esmės keičiasi darbu pobūdis ir gamybos apimtys. Jau tapo įprasta, kad melžėja stambiame pienininkystės komplekse vadinama melžimo meistre. Antai darbščiausiaji melžėja iš „Svityurio“ kolūkio, Lenino ordininkė Ona Šiaučūnienė, aptarnaudama 45 karves, iš kiekvienos per 9 mėnesius primelžė po 3992 kg pieno, padidindama prižiūrimos karvių grupės produktyvumą 461 kg. Per minėtą laikotarpį ji iš viso primelžė jau 179 tonas pieno. Rajono pirmuonų melžėjų gretose Janė Augustinavičienė iš Sodninkystės tarybinio ūkio, Petronė Pušėckina, Galia Asačiovaitė ir Tamara Asačiovaitė iš „Svityurio“ kolūkio. Jos, per tris ketvirčius primelžė iš kiekvienos karvės daugiau kaip po 3400 kg pieno, sėkmingai vykdė prižiūrimos socialistinius įsipareigojimus.

Rajono gyvulininkystės darbuotojų pirmūnų gretose „Lenino keliu“ ir „Gintaro“ kolūkių verslių augintojos Elena Skadienė ir Genė Simklienė, kurių prižiūrimų verslių paros priešvoris viršija 800 g, penimų galvijų prižiūrėtojų tarpe — „Lenino keliu“ ir K. Staro kolūkių verslininkai Vytautas Sukys ir Jonas Rutavičius, pasiekę prižiūrimų gyvulių paros priešvorio apie 1000 gramų.

Prasideda jau labai atsakingas gyvulininkystėje tvirtinimo laikotarpis. Todėl bendromis ūkių vadovų, specialistų, visų gyvulininkystės darbuotojų pastangomis privalome pasiekti, kad turimi pašarai būtų naudojami labai racionaliai ir taupiai, atitinkamai paruošti, paskaninti, kad būtų pasiektas kuo didžiausias jų panaudojimo efektas.

Kartu su gamybos koncentravimu didėja ir statybų užmojai kaime. Jau veikia septyni plenininkystės kompleksai po 400 karvių, baigiami Svėdasų tarpukinio kiaulių penėjimo kompleksų reprodukcinės dalies statybos darbai. Statomi stambūs techniniai klemal Naujasodžio tarybiname ūkyje, „Atžalyno“ ir „Gintaro“ kolūkiuose.

Greta visuomeninių pastatų statybos kaime vis platesnį mastą įgauna individualių gyvenamųjų namų statyba. Daugumoje ūkių sėkmingai įgyvendinant gyvenamųjų namų statybos programą iš esmės pasikeičia kaimo vaizdas. Palyginti per trumpą laiką išaugo puikios gyvenvietės Elmininkų bandymų stoties eksperimentiniame ūkyje, Sodninkystės tarybiname ūkyje, „Atžalyno“, „Gintaro“, „Anykščių šilelio“, „Levaniškių“, „Lenino keliu“, Surdegio kolūkiuose. Lygiagrečiai atliekant gerbūvio darbus, daugiau vietos skiriama žalioms vejoms ir gėlynams įrengti.

Daugiausia šioje srityje pasiekta „Atžalyno“ kolūkyje: šiam ūkiui už aplinkos tvarkymą pripažinta pirmoji vieta. Greta visuomeninių pastatų, gyvenamųjų namų statybos, rajono ūkiuose nemažai dėmesys skiriamas kultūrinių buitinių ir švietimo objektų statyboms. Respublikos meno kolektyvai koncertuoja Svėdasų, „Lenino keliu“, „Aušros“, „Už taiką“, „Atžalyno“, Surdegio kultūros namuose, šiuolaikinių kultūros namų statyba vykdoma „Gimtosios žemės“ kolūkyje. Šiuo metu rajono ūkiuose veikia 24 valgyklos, vis daugiau buitinių paslaugų galima atlikti kaimo vietovėse veikiančiuose 43 buitinio aptarnavimo punktuose.

Žemės ūkio produktų gamybos pastovus didinimas reikalauja didelio žemdirbių ryžio ir energijos, pasiaukojimo darbo. Visas gėrybes kuria žmonės. Todėl šios šventės proga norėtusi paminėti sumanius gamybos organizatorius, ūkių vadovus — Lenino ordininkus draugus Vladą Sostaką, Zinavejų Nazarovą, Aleksandrą Slavenską, kurių vadovaujami kolektyvai pasiekė gražių gamybos rezultatų. Gerai ūkininkaujama „Svityurio“, „Gimtosios žemės“, „Pirmyn į komunizmą“, Svėdasų, „Atžalyno“, Kurklių kolūkiuose, Jakšiškių tarybiname ūkyje. Tai didelis šių ūkių vadovų, specialistų darbo nuopelnas. Galima pasididžiuoti tuo, kad 500 žemės ūkio gamybos pirmūnų darbas įvertintas aukštais vyriausybiniams apdovanojimais.

Visų rajono žemės ūkio darbuotojų vardu norėčiau nuoširdžiai padėkoti ūkių šefuonacijoms organizacijoms, imonijai, išstigų dirbantiesiems, gausiai moksleivijos šeimai, Vilniaus miesto Spalio rajono dirbantiesiems, Kauno politechnikumo ir Vilniaus inžinerinio statybos instituto studentams už tą didelę paramą, kurią jie suteikė nuimant žemdirbių rankų silumą išaugintas gėrybes.

Išbandymus atlaikėm

Pasakoja Z. NAZAROVAS,

Anykščių sodininkystės tarybinio ūkio direktorius

Artėjant žemdirbių šventei, mūsų ūkio laukuose baigia atsilgti darbų įtampa, vyraujanti nuo pavasario sėjos dienų. Ateina laikas apmąstyti tai, kas nuveikta, užsibrėžti naujus uždavinius ateičiui.

Dvejus pastaruosius metus iš eilės gamta nelepino žemdirbių. Pernyščio rudens darganos, šių metų birželio sausros pakenkė ir mūsų laukuose brendusiam derliui, bet, sutelkus viso kolektyvo jėgas, didesnių nuostolių mums pavyko išvengti. Šiuos ūkinius metus ruošiamės baigti, sukaupę einamojoje sąskaitoje apie 470 tūkstančių rublių pelno. Ūkio rentabilumas, kaip ir pernai, sieks 45—48 procentus.

Vieni pirmųjų rajone, iki liepos mėnesio, šiemet užbaigė šienapjūtę. Orai tam buvo labai palankūs, ir mes stengėmės išnaudoti kiekvieną giedros valandą: lygia greta gaminom šieną. Tačiau išaugintą žolį derlių stengiamės sudoroti ne bet kokia kaina, o, kiek įmanoma, su mažesnėmis darbo sąnaudomis, kad pašarai būtų pigesni. Sumanūs mūsų mechanizatoriai sugebėjo taip surikiuoti techniką, kad iš presų šieno ryšuliai buvo mechanizuotai sumetami į automašinių kėbulus. Svariai sudoroję visą pievų ir ganyklų žolę, šieno pagaminome beveik 1000 tonų, arba 200 tonų daugiau, negu buvo numatyta planinėje užduotyje. Šienininkai, kaip ir buvome užsiplanavę, suslėgėme 800 tonų. Visi iš žolės gaminti pašarai, kaip nustatyta laboratorijoje, yra geros kokybės.

Ne mes vieni džiaugiamės, kad dosniai šiemet užderėjo silosinės kultūros. Bet vasaros sausros mums sumažino sultingųjų pašarų išteklius. Reikalingas tas, kad, nenorėdami mažinti pieno išmilžimų, karvėms papildomai nuganėme geroką dalį silosų skirtų mišinių. Ir vis dėlto, likusių mišinių bei kukurūzų pakako, kad įvykdytume silosų gamybos planą — 2160 tonų.

Naujas jėgų išbandymas mūsų kolektyvui buvo įvairus. Kaip ir pernai, kombainininkai, inžinerinės tar-

nybos žmonės, vairuotojai tiesiog budėjo laukuose, neatsitraukdami nuo technikos ir laukdami giedros prošvaisčių. Kombainininkai Vytautas Ražanas, Serapinas Leita, Stasys Šablevičius, Algis Micka, Juozas Ražanas nesivairė rekordų, bet ypač stengėsi, kad drėgnokos varpos būtų švariai iškuliamos, vairuodami kombainus nedideliu greičiu. Tik nepaprasto šių vyrų kruopštumo, sąžiningumo dėka pavyko iš kiekvieno javų hektaro vidutiniškai prikulti po 29,1 cent grūdų, o viso į arodus įvežti 2200 tonų.

Stambiųjų pašarų atsargas papildė šiaudai, kuriuos tvarkingai supresavo mechanizatoriai Bronius Bitinas, Jonas Misy, Povilas Ražanas. Per įtemptą darbmetį buvo sparčiai skulamos raženos, ruošiamos dirvos žiemkenčių sėjai. Pastarajame bare itin smagiai pasidarbavo mechanizatoriai Rimantas Mikša, Steponas Kaslečka, Vladas Linartas. Į rūpestingai įdirbtas dirvas geriausiais terminais pasėjome žiemkenčius. Palyginus su pernyščiais pasėliais, jų plotas padidėjo 100 hektarų — o tai jau bus geras rezervas grūdų aruodams praturtinti.

Po žiemos speigų prasčiau šiemet užderėjo mūsų sodai. Tačiau vaisių, ypač obuolių, kokybė gera, ir pelno iš sodų gausime ne mažiau, kaip pernai. Vaisių derlių sudoroti, kaip ir kasmet, mums nuoširdžiai padėjo Vilniaus inžinerinio statybos instituto studentai.

Pastarosiomis dienomis mūsų ūkio žemdirbiai sutelkė jėgas, dėdami tvirtesnę pamatą ateinančių metų derliui. Rudens arimą baigiame. Pasiryžome įterpti į dirvas per dvejus metus sukaupus organinių trąšų atsargas ir tuo būdu iš rudens patęsti 300 hektarų. Nusistovėjus giedriems orams, ritmingai darbuojasi organinių trąšų įterpimo grandis — mechanizatoriai Romas Narbutas, Rimantas Mikša, Stasys Matulis, Jonas Zabulis. Iš rudens dirvos šiemet bus daugiau suartos ir gausiau pa-

tręštos, vadinasi, ateinančiais metais geriau derės ir javai, ir silosinės kultūros bei šakniavaisiai.

Įtemptai triūsė šiemet ir mūsų ūkio gyvulių augintojai. Pasiekus intensyvių pieno ir mėsos gamybos lygį, mums nėra lengva išlaikyti šių produktų gamybos didinimo tempus nepalankiais metais. Pieno išmilžiai pirmoje šių metų pusėje pas mus kiek sumažėjo, tačiau dabar reikalai karvių fermoje klostosi sėkmingiau. Pirmuonė Janė Augustinavičienė, Julė Patuonsienė ir jų draugės pasiryžusios iki šių metų pabaigos įvykdyti priimtus socialistinius įsipareigojimus, pasiekti ne mažesnę, kaip pernai, karvių produktyvumą. Gyvulininkystės produktų pardavimo valstybei užduotis šiemet, be abejo, įvykdysim.

Mūsų ūkio partinė ir kitos visuomeninės organizacijos rūpinasi, kad nuolat gerėtų žemdirbių buities sąlygos. Dėdame visas pastangas, kad, senajai žemdirbių kaimo išėjus į plyną požiūriu, ja keistų ne mažiau išvairmin-ga ir darbštą jaunųjų pamai-na, kad jaunos darbininkų šeimos tvirtai prigytų Ažuotėrių žemėje. Nagingi mūsų statybininkai, vadovaujami brigadininko Povilo Blažio, artėjančių Spalio švenčių išvakarėse pasirengę atiduoti eksploatacijai 10 butų gyvenamąjį namą. Jame apsigyvens jaunos darbininkų, specialistų šeimos. Kasmet gerėja buities sąlygos ir daugieliui mūsų ūkio veteranų. Buitiniais patogumais, kaip ir miestuose, šiandien naudojasi trečdalis mūsų ūkio darbininkų šeimų. Ūkyje sudarytos palankios sąlygos meno saviveiklos entuziastams — dainininkams, šokėjams, dramų būrio dalyviams — puoselėti savo kūrybinius užmojus, pasirodyti savo ūkio kultūros namų scenoje ir išvykose su turiningomis programomis. Projektuojamas ūkio stadionas, kuriame bus aikštelės ir įrengimai kultivuoti populiariausioms sporto šakoms. Įtemptai triūsę, įveikę gamtos užgaidas mūsų žemdirbiai iš tiesų nusipelnė turiningo, idomaus poilsio. Tad nepasivysime sukaun-tų ūkio lėšų šiam svarbiame žmonių poreikiui patenkinti.

KAIP UPĖS TEKĖJIMAS

— SAKOT, norite rašyti apie Aloyzą Gudelį? — telefono ragelyje trumputė pauzė. — Geras specialistas, sumanus organizatorius, puikus žmogus...

Buvo aišku — jei ir toliau kaimantinėsi, išgirsi, kaip jo vadovaujami „Anykščių šilelio“ kolūkio mechanizatoriai vyriškai galynėjosi su ne-lengva šimeline rugiapjūte, kaip dabar jie sularinai verčia laukuose rudeninio arimo vagas.

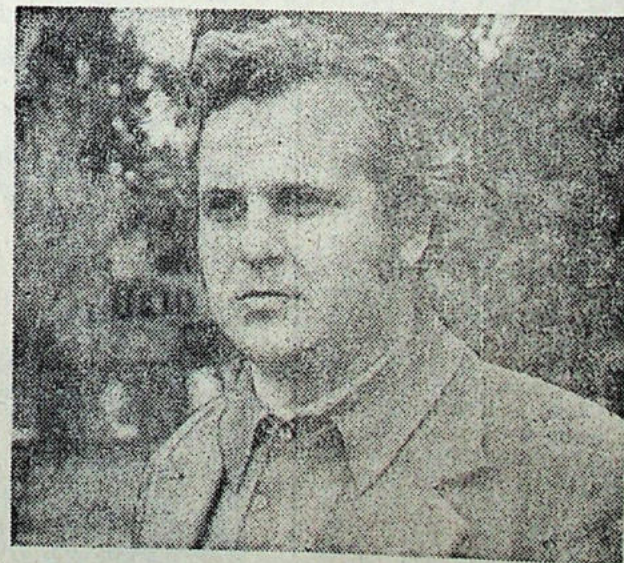
Tačiau vistiek labiau rūpėjo sužinoti, kada, sakysim, tas žmogus pirmą kartą pajuto sūraus prakaito saldįbę, kada gyvenime didžiausią džiaugsmą apturėjo, ką tas žmogus laisvalaikiu veikia, ar dažnai užneša noras užvertus galvą žvilgtelėti į medžių viršūnes...

Tiesa, prisiminiau, kaip prieš porą ar trejetą metų laikraštyje teko jau rašyti apie Romą Gudelį, Anykščių buitinio gyventojų aptar-

navimo kombinato automechaniką, nunai šio kombinato pirminės partinės organizacijos sekretorių. Vadinasi, dabar bus rašinys apie kitą broli. Taip esti nedidži...

Ir kai pokalbiui susitikom su Aloyzu ir sušnekom apie Gudelių šeimos vaikų pasirinktus darbo kelius, šis augalotas, iš pažiūros labai ramaus būdo vyras ėmė porinti:

— Seimoje esam keturi broliai ir viena sesuo. Regis, nei vienas darbo nesikratome, o tai, manau, ir yra pagrindinis kiekvieno žmogaus užsiėmimas, — šyptelėjo Aloyzas. — Dar gyvas būdamas tėvukas kartodavo — niekam iš vaikų nedraudžiu ieškoti savojo kelio, o štai visi keliuri broliai dirbami darbą daugiau ar mažiau susijusį su technika. Gal šituo „užkrėtė“ vyriausiasis Algis, pirmutinis



iš mūsų įsigijęs vairuotojo teises, bet greitai už automašinos vairo panūdo sėsti Vytautas. Romanas automechaniku tapl įsigėdė. Aš vėlgi panašios profesijos panorau... Ką dar galėčiau pasakviti? Visi gimėm ir išaugom Bicionių kaime, ten ir dabar su savąja šeima tebegyvenu. Traukia mane tas gimtinės lopinėlis: štai eini ir matai, jau ieva apsiopylė žiedais, ten

gėlė pražydo, ir taip gera, sykiais net svaigsta galva...

Kai pasiteiravau, gal prisimena mano pažnekovas koki idomesnį savo gyvenimo įvykį, na, nors kokį mechaniko darbą labiau nusakančį faktą ar momentą, Aloyzas Godelis vėl šypsojosi:

atkeltai iš pirmo

KOLEKTYVINIS DARBAS

KAIP UPĖS TEKĖJIMAS

Alvydas Z. Paulas

— Jei sekasi dirbti — gera dirbti. Jei nesiseka — kita kartą ir nusispjau, kas be ko, ir koki „riebesni“ žodį pro dantis košeli — bet ir vėl dirbi, nes reikia...

Aloyzui tas žodis „reikia“, man regis, į gyvenimo sampratą bus įaugęs tikrai nebe vakar ar užvakar. Gal tada, kai baigęs tuometinę Burbiškio septynmetę pradėjo gimnazijame „Anykščių šilėlio“ kolūkyje laukininkystės brigadoje darbuotis. Gal tada, kai nenorėdamas aplėsti mokslo, vakarais po keletą kilometrų žingsniuodavo į vakarinę mokyklą. Kelerius metus šitaip. O gal tuomet, kai su vidurinio mokslo baigimo atestatu išdrįso į Lietuvos žemės ūkio akademijos mechanizacijos fakultetą stoti, nors ne vienas aplinkui lingavo galva: ar nedidokai norai, bernaiči, — iš vakarinės mokyklos į aukštosios mokyklos dieninį skyrių... O Aloyzas įstojo, savo žiniomis pranokęs ne vieną tų, kurie vienuolika metų dieną dienon mokyklos suola trynė...

— Taigi 1971 metų rudenį baigė mokslo akademijoje, pilnas stipriybės ir visokių ūkinių idėjų parvažiūjęs gimtinėn. Tavim, žinoma, pasidžiaugė, bet, manau, ir pranašų nelaikė...

— Nepalikėsit, bet iš pat pirmos dienos ūkio vadovas Vladas Sostakas paskyrė dirbti vyriausiuoju ūkio inžinieriumi-mechaniku. Baugoka buvo, su žmonėmis neišmaniau kaip bendrauti ir praktinių įgūdžių mažoka — darbytėje man kaskla daugiau radosavo, negu kuriam mechanizatoriui. Ir dabar su dideliu dėkingumu prisimenu tuomet ūky dirbusį mechaniką Joną Cepą. Didžiulę darbo patirtį sukaupęs veteranas niekad nestokojo nei padrasinancio žodžio, nei dalykiško patarimo. Kaip šiandien sekasi? Darbo knygelėje kol kas tėra tas vienintelis prieš aštuonis metus padarytas įrašas.

— Bet luk vadovauti gausiam ūkio mechaninės tarnybos būriui nėra taip papras-

ta — reikia ne tik supratimo, bet ir jautrumo, kantrybės, galop geros sveikatos, stiprių nervų.

— Kas liečia nervus, jaučiu, kad dabar tapau pastebimai šaltesnis, gal todėl ir nebetikiu tais, kurie šukšmais, rėkavimu paremtus savo vadovavimo metodus sykiais bando pateisinti. Ir dar. Netruksta ir tokių, kurie laužia, net ir braškant, kad tik reikalai judėtų. Apie tokius kitą kartą pasakome — labai valingai. Bet ar tasai valingasis žmogus myli? Va, kur klausimas. Vieną pirmųjų sau uždavinių keliu — niekad neužmiršti meilės žmogui. Nes tik jo rankos priverčia paklusniai sukis visą gausų būrį mums talkinančių mašinų ir mechanizmų, nes tik tos rankos kuria visas gėrybes, kuo stipri gimtinė ir kuo gyvas šis pasaulis.

Pašnekovas vis dažniau žvalgėsi į laikrodį. Žinau, kad čia pat už lango jo laukia automobilis ir aibės reikalų. Juolab, kad ir pats apie tai prasitarė:

— Pradėjom iš laukų pargrįžusios technikos remontą: dar norėčiau suspėli užsukti į gamybinį susivienijimą, gal kokių atsarginių dalių pavyks gauti... O apie mane, manau, neverta ir rašyti. Jeigu rašau savo biografiją, tai dar neprimarginu kelių lapų — užtenka vieno, ir to paties nepilno. Ir jokio ordino dar nesu gavęs...

— O medalio?

— Medalio? — Aloyzo Gudelio veidu vėl nubėgo ta pati jauki šypsena. — Toks dalykas buvo. Siemet balandžio mėnesį įteikė „Už pasižymėjimą darbe“.

Tuo mūsų interviu ir baigėsi.

...Va dabar perskačiau viską, ką parašiau, ir kiek neramu pasidarė. Jokių žmogų kamuojančių problemų, netikėtų posūkių gyvenime, galop, intriguojančių įvykių. Dienos kaip upės tekėjimas. Viskas paprasta ir pastovus. O gal tas paprastumas, tas pastovumas, sakau, ir yra tai, ko turėtume siekti visi?

Laimis Valtonis

APYBRAIŽA

Dienos lyg sparnų mostai

Vygandas Račkaitis

Po pirmųjų šalnų nujuodavo palangėse plieskę jurginai, ūmai nusimetė lapus, plikiai nusirėdė kaštonai. Tyliai šnardėdami, lyg dusaudami, kad reikia skirtis su medžiu, krinta žemėn aušros varšomis žaižaruojantys klevo lapai. Vėl ruduo. O rodos, dar visai neseniai buvo laukta pavasario, su pirmųjų žibučiu puokštelėmis, suskintų Seimyniškių piliakalnio pašlaitėse, skubėjo pradžiuginti mamą dukros Aušrelė ir Rūtėlė. Praėjo pavasaris, vasara, baigiasi dar vieneri metai. Greitai bėga dienos. Jos šmėkštelė lyg padangėje nuringavusių, ištraukiančių į pietus gervių sparnų mostai, ir, žiūrėk, vėl pro lapkričio darganą, pro sniegritį imi laukti pavasario.

Zvelgdama į savo augančias dukras, į nuėjusios vasaros žalumon besismelkiančias rudens spalvas, Marytė Katkevičienė neretai susimąsto apie tą nenumaldomą laiko bėgimą. mintimis grįžta į savo vaikystę, jaunystę, kai dar daug kas buvo prieš akis, kai dar laukė kelionė į tą neaiškiai įsivaizduojamą, tik nujaučiamą stotį vardu Gyvenimas.

Kai jai buvo tiek metų, kiek dabar septintą klasę lankančiai vyriausiajai dukrai Aušrai, jų šeima iš Labūnavos persikėlė į Kauno priemiestį Vilijampolę. Atrodė, kad jau visam laikui atsiveikinta su kaimu. Ji greitai priprato prie miesto mūrų, tapo pažįstamos siauros, ne visur ir akmenimis grįstos Vilijampolės gatvės. Priprato ir prie kaimynystėje stūkšančio „Silvos“ fabriko gausmo, po metų kitų savas tapo visos Neries ir Nemuno pakrantėje boluojantis, kopiantis į Zaliakalnio ir Aleksoto skardingus šlaitus miestas. Net ir tas vasaromis žaliomis gliužėmis paėjęs, tarpukalvy telkšantis kanalas, kažkodėl vietinių vadinamas „generalka“, pro kurį kasdien tekdavo eiti į mokyklą, ne-

buvo atgrasus, spustelėjus šalčiams ten rūpėjo išbandyti ledą.

Mokslas sekėsi. Būdama mokyklos suole svajojo apie pedagogės profesiją. Tai jai pranašavo ir patys mokytojai, bet kai gavo brandos atestatą pakluso namiškių prašymui nevažiuoti į Vilnių, studijuoti čia, Kaune. Įstojo į Lietuvos veterinarijos akademiją, pasirinko zootechninės specialybę, nors ir dvejojo, ar nebus per sunkus tas darbas moteriškiems pečiams. Na, bet jeigu jau pasirinkta specialybė, reikia kibtį į vadovėlius, dėtis į galvą dėsytųjų žodžius. Mokėsi stropiai; vis gaudavo padidintą stipendiją. O tokie dėsytoriai, kaip V. Barauskas, docentai V. Kalpokas, S. Kalpokienė ne tik mokėjo sudominti savo dėstomais dalykais, bet ir ugdė meilę žemei, kaimui, savo kraštui. Pasiklausęs jų paskaitų arba pasikalbėjęs su šiais pasižymėjusiais savo darbui žmonėmis, pajusdavai ir savo specialybės romantiką, prasmę, suvokdavai, jog iš tiesų prireiks, labai prireiks tavo proto, rankų, širdies kas pavasarį vis atsinaujinančiai, prisipildančiai stebuklingos galios gimdyti, brandinti visa, kas gyva, žemei, traktorių, kombainų gadyne pradėjusiam sodžiui. Sudomino, gerai nuteikė ir studentiškos praktikos mėnesiai tai viename, tai kitame respublikos ūkyje. Be abejo, tada dar nevisiškai buvo suartėta su kaimu, perprasti visi žemdirbių rūpesčiai, bet jau nekėlė pasibaisėjimo, kaip kai kurioms moksladraugėms, būsimoms inžinierėms, medikėms, ta mintis, jog teks iškeisti didmiesčio gatves į duobėtas kelius, tik kada-nėkada, avėli aukštakulniais batais.

Lyg saulėje tviskantis pavasarinis Neries sriautas prabėgo studentiškos dienos, atėjo tas metas, kai pro atvirus auditorijų langus kartu su baigiančių nužydėti alvyų dvelksmu veržėsi ir greito išsiskyrimo su akademija, su studijų draugais nuojauta. Daugelis, ypač merginos, jai pavydėjo: ji bus dėstytoja, paskirta dirbti į Seduvos žemės ūkio technikumą! Džiugu, lengva ant širdies. Iš tiesų pasisekė. Netikėtai ėmė pildytis mokyklos dienų sva-



jonė, — laukia pedagoginis darbas.

Lik sveikas, Kaune, tų jau niekada nesugrąžinamų nerūpestingos vaikystės dienų, pirmųjų mergautinių godų miestel! Nejaugi su juo buvo atsiveikinta prieš šešiolika metų? Vis dėlto prieš šešiolika...

Seduva, 1963-ji... Pirmieji darbo metai. Po to tų darbo metų nemažai buvo ir tikriausiai dar daug bus, bet tie pirmieji susitikimai su gyvenimu, savęs išbandymo metai tokie ryškūs, niekada neišdildomų iš atminties. Ir dabar neretai regisi tie jauni veidai, kartais pagalvojai, kaip susiklostė jų gyvenimai, minytose linki jiems tik gero, o susitikus kurį nors jų, klausinėji apie kitus, prisiminimais grįžti į technikumą dienas. Tada nedaug už save jaunesniems vaikiniams ir merginoms teko dėstyti žemės ūkio gyvulių anatomiją, paukštinkystę, bitininkystę, šėrimo praktikos darbus, teko būti grupės auklėtoja. Kaip mat pralėkė trejetas metų technikumė, tapusiu savu, artimu, užkrečiančiu ir dėsytųjų jaunatviška nuotaika, nerimu dėl savo auklėtinių būsimų dienų. Atrodė, kad jau surasta vieta gyvenime, sekėsi dėstytojos darbas, tiesiog jau lyg ir neįmanoma buvo įsivaizduoti savęs be technikumų šokiadienių. Bet ūmai susiklostė gyvenimas taip, kad teko atsiveikinti su Seduva, su savo kolegomis, moksleiviais, atidėli į šalį sukaupią literatūrą, vadovėlius, kurie būtų praverę keliant savo, kaip dėsytijos, kvalifikaciją. Būna gyvenime

momentų, kai reikia galvoti ne tik apie save. Ir kas gali būti svarbiau moteriai už šeimos darną, nesinorėjo nė dienos likti vienai be savo išrinktojo. Romui, taip pat baigusiam Lietuvos veterinarijos akademiją, jaunam zootechnikui, tada nebuvo galimybės įsidarbinti Seduvoje.

— Vaziuok, Romai, kartu su žmona pas mus, į Anykščių kraštą. Vėl kartu krepšini žaisime, sudarysime stiprią komandą, — kalbino buvę studijų draugai, prisiekę krepšininkai A. Cepelė, A. Cerniauskas. — Prie pat Anykščių yra Elmininkų bandymų stoties eksperimentinis ūkis. Ten abiems jums bus darbo, ir bulas bus...

Ir taip buvo apsispręsta, pasirinktas tas dainių apdainuotas, nuo mokyklos dienų pamilti literatūros klasikų išgarsintas kraštas. Nuo tos įkurtųjų Elmininkuose vasaros jau praėjo trylika metų. Čia gimė dukros: Aušra ir Rūta, kurios kas rytas jau skuba mokyklon, o mažoji Romutė dar neseniai išmoko žengti pirmuosius žingsnius. Ji, grįžusi iš darželio, dar prie mamos glausosi. Čia daug jau prabėgo dienų, atnešusių džiaugsmą ir rūpestį, daug ką įprasminusių, lyg ir panašių, bet tuo pačiu nepakartojamų savo sėjomis ir pjūtimis, brandinančių ne tik javą... Čia jau, matyt, lemta ilgam, kaip tam medžiui išstovėti, pasitikti ir būsimas pavasarius, vasaras, žiemas ir rudenis.

pus dangių

IKI NAUJŲ SUSITIKIMŲ

Kauno politechnikumo pramoninės civilinės statybos III kurso moksleiviai šakietis Valentinas Znatavičius ir prieniškė Virginija Lukauskaitė, dirbdami „Gintaro“ kolūkyje, dažnai prisimindavo savo tėviškes laukus, gimtojo kolūkio žmones, kurie irgi nelengvomis sąlygomis dorėjo keltvintųjų dešimtojo penkmečio metų derlių. II-o kurso elektros tinklų ir stobių statybos moksleivė Laima Bendikaitė galvodavo apie savo tėvą „Garbės ženklą“ ordiniką, kuris visuomet ją mokė mylėti žemę, sąžiningai dirbti, nagailėti jėgų ir energijos. Šie moksleiviai dirbo su ryžtu ir iniciatyva, o jų pavyzdžiu sekė Rita Paknytė, Virginija Norkevičiūtė, Gediminas Zukauskas ir kiti. Per dvidešimt penkias

dienas jaunieji talkininkai prikasė 448 tonas bulvių, atliko nemažai reikalingų darbų daržininkystės sektoriuje bei kituose baruose. Jų entuziazmas jautėsi ne tik kolūkio laukuose, su ūkiu jaunimu buvo praveista nemažai įdomių priemonių. Apie „Gintaro“ kolūkio pasiekimus ir ateities perspektyvas svečiams pasakojo ūkio vadovas, LTSR Aukščiausios Tarybos deputatas Juozas Acus. Kauno politechnikumo moksleiviai su ūkiu jaunimu keletą kartų jėgas išbandė sportinėse varžybose, jauniejiems talkininkams buvo suorganizuota ekskursija po Anykščių istorines ir literatūrines vietas.

Nemažai moksleivių už gerą darbą buvo apdovanoti LLKS Anykščių RK garbės

raštais ir kolūkio asmeninėmis dovanomis.

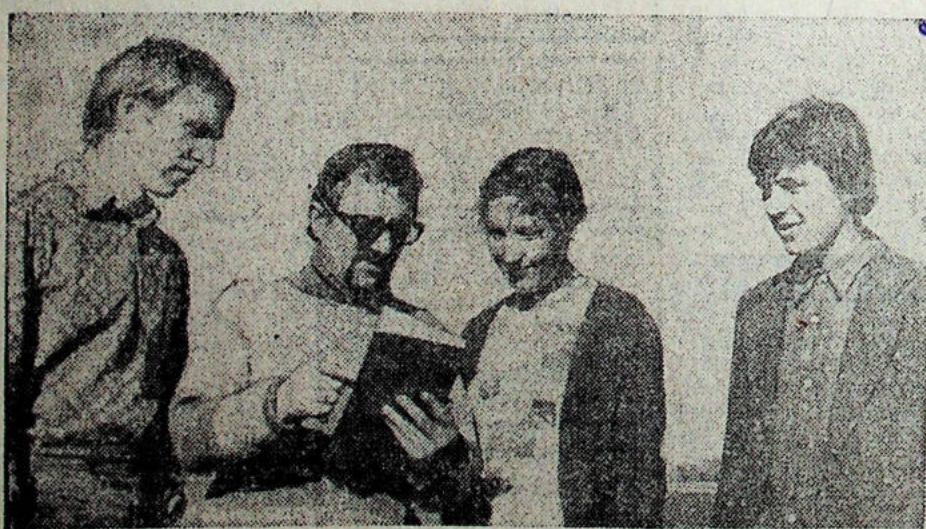
Atėjus atsiveikimo vakarui, „Gintaro“ kolūkio partinės, komjaunimo, protsąjunginės organizacijos, ūkio valdybos atstovai nuoširdžiai dėkojo jauniejiems talkininkams už jų darbščias jaunatviškas rankas, kojaunuolišką ryžtą ir nerimą ir sakė:

— Iki naujų susitikimų kitais metais.

Vytautas Krasauskas „Gintaro“ kolūkio „Derlius-79“ spaudos grupės vadovas

**KOLŪKIVYBIS
DARBAS**

3 psl. 1979. X. 13



[valčių darbų baruose „Lenino keliu“ kolūkyje galima sutikti jaunimo būrį. Į ūki, baigę specialias vidurines ar aukštąsias mokyklas, mielai atvyksta dirbti jauni specialistai, dauguma įsigiję kaimui reikalingas profesijas ir lieka dirbti gimtinėje. Ūkyje nuolat rūpinamasi jaunimo poreikiais, jų builimi, darbo sąlygomis. Čia velkia kultūros namai, kuriuose jaunimui vyksta pasilinksminimo vakarai, koncertai, jaunos šeimos aprūpinamos bulais.

NUOTRAUKOJE: šie jauni žmonės jau nebe pirmi metai dirba „Lenino keliu“ kolūkyje. Tai vairuotojas Petras Skukauskas, stacionarinių įrenginių inžinierius Romas Stavenskas, augalų apsaugos agronomė Regina Jodenienė, teikintojas Petras Buzėnas.

Vyt. Bagdono nuotr.

Anksčiau „Anykščių šilelio“ kolūkyje retai kas sportavo. Trūko entuziastų, kurie galėtų suburti visus mėgstančius sportuoti į vieną darnų kolektyvą, nebuvo reikiamo inventoriaus.

Dabar „Anykščių šilelio“ kolūkyje fizikūra ir sportas ėmė populiarėti. Profsąjungos vietos komiteto pirmininko Povilo Laurikainio žodžiais tariant, pirmieji žingsniai vystant masinį sportą au selmingai žengti, pasiekę pirmosios pergalės. O elektriku Jurgio Tumo, Kazio Jakšto, suvirintojo Jono Jakšnio, vyr. agronomo Juozo Zasio, vyr. ekonomisto Antano Mieželio, kolūkio pirmininko pavaduotojų Balio Rukšos, Alvydo Diečkaus, eksploatacijos inžinieriaus, pirminės komjaunimo organizacijos sekretoriaus Vytauto Kazlausko ir kitų sporto entuziastų pavyzdžiu kaskart paseka vis daugiau šileliečių. Okio sportininkai kultivuoja šachmatų, tinklinio, sportinės žiūklės, slidinėjimo, stalo teniso, krepšinio, šaudymo, sunkumų kilnojimo bei kitas sporto šakas. Šileliečiai aktyviai dalyvauja ir gana sėkmingai pasirodo rajoninė-

se sporto varžybose. Žiemos spartakiadoje ūkio komanda užėmė penktąją vietą, vasaros spartakiadoje — ketvirtąją. Atskirose sporto šakose šileliečiai pelnė ir prizines vietas. Vasaros spartakiadoje „Anykščių šilelio“ kolūkio tinklininkai užėmė antrąją prizinę vietą, nusileidę tik gana pajėgiai Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio komandai. Sauliai buvo treti. Na, o elektrikas Jurgis Tumas individualioje įskaitoje tapo net rajono vasaros spartakiados čempionu. Beje, šis šilelietis labai gerai pasirodė kontrolinėse varžybose, skirtose sporto ir sveikatinimo olimpiadai „Nuo gintarinės Baltijos iki olimpinės Maskvos“, kartu su pajėgiausiais respublikos lengvaatlečiais dalyvavo bėgime Anykščiai — Puntuko akmuo — Anykščiai.

Šileliečiams sportuoti sudarytos neblogos salygos. Jie treniruojasi Burbiškio aštuonmetės mokyklos bazėje, savomis jėgomis įsirengę krepšinio, tinklinio aikštes. Vien tik šiais metais ūkio protsąjungos lėšomis buvo įsigyta sportinio inventoriaus už 2500 rublius. V. Bagdonas

Vėžys — nereta liga. Ir nors į kapus nuvaro mažiau žmonių, negu širdies ir kraujagyslių ligos, bet kaip tik jis daugeliui kelia siaubą. Kai kurie mano, kad vėžio anksčiau nebuvo, kad tai nauja liga — civilizacijos pasekmė. Tai netiesa. Navikiniai susirgimai žinomi seniai. aprašyti dar Hipokrato. Pasauly kasmet nuo vėžio miršta apie 5 mln. žmonių. Šia liga dažniau sergama civilizuojuose, negu ekonomiskai atsilikusiose, žemos kultūros šalyse. Tačiau ten ir vidutinis žmogaus amžius trumpesnis, nes labiau išplitusios infekcinės ir kitos ligos. Dabar civilizuojuose šalyse daugiau žmonių sulaukia senyvo amžiaus, gal dėl to ir padaugėjo susirgimų piktybiniais navikais. Be to, prieš kelias dešimtis metų nebuvo tokių tobulų diagnostikos priemonių, kurios yra dabar, ir todėl daugelis ligų būdavo neteisingai diagnozuojamos. Gal būtų, neretai plaučių vėžys buvo laikomas džiova ar kita liga. Dauguma mirdavo nematę gydytojo, todėl susirgimai neįeidavo į apskaitą.

Dabar niekas neabejoja,

kad vėžio vystymasis priklauso nuo daugelio aplinkos cheminių, fizinių ar biologinių veiksnių poveikio žmogaus organizmui ir pastarojo medžiagų apykaitos sutrikimo. Sakoma, žmogui geriau žinoti, kad jis gali susirgti, negu sužinoti, kad jis jau serga.

Kokia gi vėžio ligos esmė? Organizmas susideda iš ląstelių, kurios normaliai dauginasi ir atlieka joms skirtą veiklos dalį. Bet štai kurio nors audinio ląstelė išsigimsta, pradeda greičiau dauginintis, neatlieka savo darbo, pvz. skrandžio liaukų ląstelės nepakanka maistui gaminti.

Toms ląstelėms besidauginant, susidaro jų židiniai — plika akimi matomi ir apčiuopiami mazgai ar sustandėjimai. Nustatyta, kad vykstant ląstelių regeneracijai (senoms ląstelėms mirštant ir jas pakeičiant naujom) atsiranda ląstelių, kurios būna skirtingos, kitokios negu motinė. Tokios ląstelės svetimos organizmui ir su jomis kovoja imuninė sistema. O imunitetas gali nusilpti dėl išorinės aplinkos neigiamų veiksnių arba blogų įpročių: rūkymo, persivalgymo, nesąklingo alkoholinių gėrimų vartojimo, higienos taisyklių nesilaikymo ir t. t. Aplinkoje esančios kenksmingos medžiagos vadinamos kancerogenais. Ten, kur didesnė šių medžiagų koncentracija, kal kurie žmogaus organai gali būti stipriau dirginami ir ląstelės gali pakisti, atsirasti ikinavikinės ligos. Jeigu šias ligas sukeliančios priežastys laiku nepašalinamos, gali vystytis vėžys.

Gėrybinių navikų ląstelės nelabai greitai dauginasi — tai riboti mazgai, kurie šiek tiek spaudžia aplinkinius audinius, tačiau nedaug kenkia organizmui. Jie pavojingi, kai auga svarbesniuose gyvybei organuose — smegenyse ar trukdo maistui praeiti virškinimo taku.

Piktybiniai navikai [auga] aplinkinius audinius, sužaloja kraujagysles. Atskiros jų ląstelės su krauju gali nukeliauti į atokiausias organizmo vietas ir ten sudaryti naujus židinius. Daugelis jų neturi apvalkalo. Greitai augdami, navikai pradeda iriti, atsiranda opos. Navikų opos skiriasi nuo paprastų opų. Būdinga tai, kad opos ne tik irsta, bet ir nuolatos iš kraštų auga.

Statistikai sako, kad per pastarąjį dešimtmetį vis didėjęs oro užteršimas yra dažnėjančio plaučių vėžio priežastis. Tačiau plaučių vėžiui didelę reikšmę turi ir tabako

dūmai, kuriuose aplinkama įvairių, vėžį sukeliančių medžiagų: 3,4 benzpireno, arseno ir kt. Rūkoriai 10—20 kartų dažniau negu nerūkantieji serga plaučių vėžiu. Mažiau pavojinga rūkyti pypkes ar cigarus. Net ilgą laiką rūkę asmenys, metę rūkyti, mažiau rizikuoja susirgti plaučių vėžiu. Tabako dūmuose esančių kenksmingų medžiagų neretai randame valkų šlapime. Tai turėtų būti rimtas signalas tėvams.

Manoma, kad odos vėžys atsiranda ilgai veikiant odą įvairiais aplinkos dirgikliais (nuolat ir ilgai būnant saulėje, karštyje, radioaktyvioje aplinkoje ir t. t.). Odos vėžys išsivysto iš ilgai neužgyjančių žaizdų, randų, karpu, įvairių išaugų. Reikėtų atsiminti: kiekvieną puslę, dėmę, spuogą ar kitą, naujai pasirodžiusį darinį, kuris neišnyksta per 3—4 savaites, būtina parodyti gydytojui.

Skrandžio vėžio profilaktikai labai svarbu tinkamas maistas. Kancerogeninių medžiagų yra rūkytuose produktuose — mėsoje, žuvyje. Vėžį sukeliančių medžiagų gali atsirasti perkaitintuose riebaluose, pvz. spiginamoje riebioje mėsoje, virinamame aliejuje. Ypač skrandis nukenčia, kai nuolat veikia keli žalingi veiksniai, pvz. rūkymas ir alkoholiniai gėrimai.

rūkymas ir nereguliarus maitinimasis, alkoholiniai gėrimai, rūkymas ir nereguliarus maitinimasis, alkoholiniai gėrimai, persivalgymas ir kt. Skrandžio vėžys neišsivysto sveikoje gleivinėje, juo suserga paprastai tie, kurių sutrinkęs virškinimas. Todėl, sergant lėtiniu gastritu, opalige, ar palipoze reikia reguliariai tikrintis sveikatą, tinkamai maitintis, valgyti 4 kartus per parą, tonis pačiomis valandomis, žinoti saiką (manoma, kad dažniau serga vėžiu nutukę žmonės).

Vėžys klastinga liga. Pradėjęs augti vystosi ilgai „tylėdamas“ arba pasireiškia įvairiais simptomais, į kuriuos mes nekreipiame dėmesio, tikėdamiesi, kad viskas greitai susitvarkys.

Pradiniai skrandžio vėžio simptomai neryškūs: apetito stoka, pykinimas, skrandžio pūtimas, skausmų jutimas. Jie gali praeiti pavarčius valstų arba ir be jų. Jei simptomai per 2—3 savaites nepraeina, būtina kreiptis į gydytoją.

Vėžio profilaktikos pagrindas — laiku išaiškinti ligą, nes bet kurį ligonį, sergantį įsisenėjusia liga, tuo labiau vėžiu, sunku išgydyti.

Medicinos laimėjimai akivaizdūs. Ir vistik ligos žmogų persekioja nuo gimimo iki senatvės. Viena iš pagrindinių priežasčių yra ta, kad daugelio žmonių gyvenimo būdas prieštarauja pačiai žmogaus prigimčiai. Nuolat būtina rūpintis dar sveiko žmogaus sveikata. Senovės išmintis sako: „Siekdami prailginti gyvenimą, visų pirma mokėkime jo netrumpinti“.

Jei ora teršiančių medžiagų pašalinimas iš aplinkos priklauso nuo technikos pažangos, nuo valstybinių įstatų veiklos, tai žalingi tabako degimo produktai, sveikas gyvenimo būdas — kiekvieno mūsų žinioje.

Bronė Kedaite
gydytoja

Redaktorius
ST. VINCIONAS

PIRKEJŲ DĖMESIUI

Šių metų spalio mėn. 16 d. Anykščių universalinėje parodoje vyks avalynės PARODA — PARDAVIMAS. Kviečiame atsilankyti. Administracija

Reikalinga

„Svyturio“ kolūkiui reikalingas ragučių fermos vedėjas. Dėl darbo sąlygų kreiptis į kolūkio valdybą. Pirmininkas

EDUARDUI AMBRASUI Tegu nuosirdūs užuotautas žodžiai paguodžia Jus liūdesio valanda, mirus mylimai mamytėi. Januškos, Purlijai, Juknevičiai, Sabalėuskienė, Sunkladienė

JULIJAI PAJARSKIJENAI Reikiame nuosirdžią užuotautą dėl mylimo brolio mirties. Centrinės ligoninės vidaus ligų skyriaus darbuotojai

RAPOLUI CEBATORIŲNUI Reikiame Jums nuosirdžią užuotautą dėl brangios motinos mirties. „Ateltes“ kolūkio valdyba ir profsąjunginė organizacija

Fizinio lavinimo mokytojas



Kokios tik rajone ar respublikoje bevyktų moksleivių sportinės varžybos, jose aktyviai dalyvauja ir jaunieji biliūniečiai. Respublikoje pirmąsias vietas pelnė Anykščių J. Biliūno vidurinės mokyklos lengvaatlečiai, slidininkai. O buvusi biliūniūtė Irena Stankevičiūtė dabar studijuojanti pedagoginiame institute, dalyvavo net TSRS tautų spartakiadoje.

Šiuos ir panašius faktus galėtų pateikti Anykščių J. Biliūno vidurinės mokyklos fizinio lavinimo mokytojas Petras Kulikauskas, šiam darbui paskyręs šešiolika metų. Komunistas Petras Kulikauskas stengiasi, kad fizinė kultūra ir sportas lydėtų kiekvieną mokinį, kad treniruotėse savo laisvalaikį leistų kuo daugiau jaunimo. Todėl didėli dėmesį fizinio lavinimo vadovas skiria savišvietai, įsigytų žinių papildymui. Jo iniciatyva mokykloje buvo įrengtas jaukus fizinės kultūros kabinetas, kuriame sukaupta daug metodinės literatūros, paruošta daug stendų, pasakojančių apie žymiausių mūsų šalies bei respublikos sportininkus, apie sporto vystymą mokyklose. Siam kabinete galima rasti fizinio lavinimo mokytojų, trenerių pasitarimus, atsirado galimybė žiūrėti kino filmus sportine tematika, spalvotas skaidres.

Biliūniečių mokytoju Petru Kulikauskui netrūksta ir kitų rūpesčių. Jis rajono fizinio lavinimo mokytojų metodinio ratelio pirmininkas, mokyklos profsąjungos komiteto pirmininkas, ne pirmus metus šis pedagogas renkamas pirminės partinės organizacijos biuro nariu.

Už aktyvią visuomeninę veiklą, nuosirdų darbą vystant sportą rajone, auklėjant jaunąją kartą P. Kulikauskui suteiktas LTSR švietimo žymūno vardas, įteiktas jubiliejinis medalis „Už šaunų darbą, pažymint V. Lenino 100-ąsias gimimo metines“, eilė SSD „Nemunas“ Centro Tarybos Garbės raštų.

Vyt. Bagdono tekstas ir nuotrauka

Sveikiname

Zemdirbio dienos progą
SVEIKINAME

Elmininkų eksperimentinio ūkio visus darbuotojus ir tuo pačiu dėkojame už tai, kad mūsų mokykloje gražu ir jauku, ūkio direktoriui A. Puodžiūniui, meistriui A. Repečkai ir tiektui A. Baltramui. Elmininkų pradinės mokyklos mokytoja ir mokiniai

Dėkojame

Nuosirdžiai dėkojame „Lenino keliu“ kolūkio pirmininkui A. Slavenskui, valdybai, partinei organizacijai, mechanizatoriams, gyvulininkystės darbuotojams, giminėms, kaimynams, visiems, kurie užjautė ir padėjo mums, laidojant mylimą vyrą ir tėvelį Bronių Raščių.

Zmona ir vaikai

Nuosirdžiai užjaučiame gydytoją EDUARDĄ AMBRASĄ dėl mylimos mamytės mirties. Centrinės ligoninės akušerinio-ginekologinio skyriaus ir moterų konsultacijos darbuotojai

PETRUI RAMANAUSKUI Nuosirdžiai užjaučiame, mirus seseriai. Troškūnų apyl. Ilgoninės darbuotojai

EMILIJAI SRIUBIENEI Gilaus liūdesio valanda, mirus mylimai mamytėi, nuosirdžiai užuotautą reikiame Cerniachovskio kolūkio valdyba

EMILIJAI SRIUBIENEI Netekus brangiausio žmogaus — mamytės, reikiame nuosirdžią užuotautą. Cerniachovskio kolūkio Katlėrių brigados kolūkiečiai

Netekus brangiausio žmogaus — mamytės, gydytoją EDUARDĄ AMBRASĄ nuosirdžiai užjaučiame Poliklinikos darbuotojai



67262 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktorius 5-14-74, red. pavaduotojo 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiškų ir žemės ūkio skyrių 5-14-83

«Коллективный труд» («Коллективный труд») — орган Аникияйского районного комитета КП Литвы и Аникияйского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)

Rinko Panevėžio spaustuvės Anykščių skyrius, Pergalės 35, spaudė Ukmergės spaustuvė, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indė kšas 67352 Išleista antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11267 Užsak. Nr. 1715